

Nr 102

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1970/71 till byggnadsarbeten samt inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m. jämte motioner.

(2:a och 5:e avd.)

Propositionen

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 (bilaga 10, punkterna E 64, II: 1 och II: 4) beräknat medel för nedannämnda ändamål, har Kungl. Maj:t i propositionen nr 76 under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över utbildningsärenden för den 27 februari 1970 föreslagit riksdagen att dels till Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål för budgetåret 1970/71 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 1 100 000 kr., dels godkänna de riktlinjer för dimensionering av grundläggande utbildning inom vissa laborativa ämnesområden som förordats i statsrådsprotokollet, dels till Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor m. m. för budgetåret 1970/71 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 130 000 000 kr., dels till Inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m. för budgetåret 1970/71 under åttonde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 60 000 000 kr.

Förslag läggs fram om förändrade riktlinjer för dimensionering av grundläggande utbildning inom ämnesområdena biologi, fysik och kemi.

För byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor m. m. föreslås en medelsanvisning av 130 milj. kr. Medelsförbrukningen för verksamheten under innevarande och nästa budgetår beräknas till sammanlagt ca 270 milj. kr.

Medel tas upp dels för fortsatt utbyggnad inom södra delen av Frescatiområdet av nybyggnader för icke-laborativa institutioner vid universitetet i Stockholm, dels för en föreslagen nybyggnad för kemi m. m. inom norra delen av området för en beräknad kostnad av 35,9 milj. kr. Medel beräknas för den laboratoriebyggnad som f. n. uppförs inom karolinska institutets område. Vidare föreslås vid tekniska högskolan i Stockholm ny- och ombyggnad för sektion V för ca 9 milj. kr. samt en utbyggnad av statens biblioteksdepå i Bålsta. Medel beräknas även för fortsatt utbyggnad vid universiteten i Uppsala, Lund, Göteborg och Umeå samt vid Chalmers tekniska högskola. Medel tas upp för den fortsatta utbyggnaden för teknisk

utbildning och forskning m. m. på Vallaområdet i Linköping samt för om- och tillbyggnader för vissa lärarhögskolor.

Slutligen föreslås en medelsanvisning av 60 milj. kr. för inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m.

Motionerna

I detta sammanhang har utskottet behandlat de likalydande motionerna *I: 1117* av herr Wallmark m. fl. och *II: 1311* av herr Romanus m. fl. vari hemställt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening ger till känna att universitetsområdet i Frescati bör förses med fjärrvärme.

Till motionerna *I: 1116* av herrar Wallmark och Lidgard och *II: 1310* av herr Björkman m. fl. återkommer utskottet i ett senare sammanhang.

Utskottet

Utskottet tillstyrker bifall till förslaget i propositionen om anvisande för budgetåret 1970/71 av ett investeringsanslag av 1 100 000 kr. till byggnadsarbeten för vissa kulturändamål och ett investeringsanslag av 130 000 000 kr. till byggnadsarbeten vid universiteten.

I propositionen redovisas bl. a. de försörjningsåtgärder som vidtagits inom Frescatiområdet. I fråga om värme- och elförsörjningen inom universitetsområdet har de förhandlingar som förts mellan statens förhandlingsnämnd och representanter för Stockholms stad lett fram till att frågan om anslutning av universitetsområdet till Stockholms stads fjärrvärmenät ställts på framtiden. Orsaken härtill är, enligt vad som anförs i propositionen, bl. a. att det i dagens läge ansetts ekonomiskt med fjärrvärmeförsörjning och att därför universitetets värmebehov t. v. bör tillgodoses genom provisoriska värmecentraler.

I motionerna *I: 1117* och *II: 1311* framhålles att den ekonomiska fördelen av en sådan provisorisk anläggning knappast kan vara så stor att den uppväger nackdelar i form av miljöförsämring. Med hänvisning till den i propositionen 1964: 183 uttalade målsättningen, att norra Djurgården bör utnyttjas för friluftsliv och olika former av motionsidrott, hemställer motionärerna att riksdagen som sin mening ger till känna att universitetsområdet i Frescati bör förses med fjärrvärme.

Utskottet får framhålla att det i propositionen uttryckligen anges att förslaget om att universitetsområdet inte nu skall anslutas till Stockholms stads fjärrvärmeverk inte är ett definitivt ställningstagande. Enligt vad utskottet inhämtat är avsikten att det lokala distributionsnätet så långt som möjligt skall utformas på ett sätt som underlättar en framtida anslutning till stadens fjärrvärmeverk, då fjärrvärmeförsörjningen i framtiden kan tänkas bli ett mer konkurrenskraftigt alternativ till egen värmeförsörjning än f. n. Vidare skall överläggningar ånyo tagas upp mellan statens förhandlingsnämnd och Stockholms stad, innan de provisoriska värmecentralerna ersätts med en permanent central eller anslutning till fjärrvärme-

verket. Utskottet, som förutsätter att man vid handläggningen av frågan om värmeförsörjningen inom universitetsområdet ständigt beaktar aktuella miljövårdssynpunkter, anser sig inte böra föreslå riksdagen att göra det i motionerna önskade uttalandet.

Den i propositionen föreslagna medelsanvisningen till inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m. av 60 000 000 kr. föranleder ingen erinran från utskottets sida. Utskottet har ej heller något att erinra mot vad som anförs och föreslås i propositionen beträffande riktlinjer för dimensioneringen av grundläggande utbildning inom vissa laborativa ämnen.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål* för budgetåret 1970/71 på kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond anvisar ett investeringsanslag av 1 100 000 kr.,

2. att riksdagen

- a. godkänner de riktlinjer för dimensionering av grundläggande utbildning inom vissa laborativa ämnesområden som förordats i statsrådsprotokollet,

- b. till *Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor m. m.* för budgetåret 1970/71 på kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond anvisar ett investeringsanslag av 130 000 000 kr.,

3. att riksdagen avslår motionerna I: 1117 och II: 1311,

4. att riksdagen till *Inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m.* för budgetåret 1970/71 på driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 60 000 000 kr.

Stockholm den 5 maj 1970

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Bohman (m), Birger Andersson (s), Axel Andersson (fp), Rikard Svensson (s), fru Wallentheim (s), herrar Mårtensson (s), Bertil Petersson (s), Bengt Gustavsson (s), Herbert Larsson (s), Nyman (fp), Hjorth (s), Wallmark (m), Nils-Eric Gustafsson (cp), Wikström (fp) och Johan Olsson (cp) samt

från andra kammaren: herrar Karlsson i Olofström (s), Almgren (s), Nordstrandh (m), Bergman (s), Lindholm (s), fröken Ljungberg (m), herrar Alemyr (s), Nilsson i Tvärålund (cp), Fagerlund (s), Blomkvist (s), Andersson i Knäred (cp), Tobé (fp), fru Ludvigsson (s), herrar Elmstedt (cp) och Eriksson i Arvika (fp).

Reservation

beträffande *anslutning av universitetsområdet i Frescati till Stockholms stads fjärrvärmeverk* av herrar Bohman (m), Nyman (fp), Wallmark (m), Wikström (fp), Nordstrandh (m), fröken Ljungberg (m) och herr Tobé (fp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 2 börjar med »Utskottet får» och på s. 3 slutar med »önskade uttalandet» bort ha följande lydelse:

»Utskottet är medvetet om att fjärrvärmeförsörjning av universitetsområdet i Frescati med hänsyn till anläggnings- och driftkostnaderna i dagens läge kanske inte är ett ekonomiskt fullt konkurrenskraftigt alternativ till egen värmeförsörjning. Det kan dock ifrågasättas om den ekonomiska fördelen med att områdets värmebehov t. v. tillgodoses genom provisoriska värmecentraler uppväger en försämring från miljövårdssynpunkt. Utskottet vill erinra om att vederbörande departementschef i propositionen 1964: 183 uttalat att åtgärder bör vidtas för att såvitt möjligt bevara norra Djurgården för rekreations- och friluftssändamål och försätta dithörande områden i ett sådant skick att de verkligen blir lämpliga för en dylik användning. Utskottet vill understryka vikten av att de i denna proposition anförda miljövårdssynpunkterna beaktas vid utbyggnaden av universitetsområdet i Frescati och finner med hänsyn härtill att området bör anslutas till Stockholms stads fjärrvärmeverk. Vad utskottet sålunda anført bör riksdagen som sin mening ge till känna för Kungl. Maj:t.»

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

»3. att riksdagen i anledning av motionerna I: 1117 och II: 1311 som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anført om anslutning av universitetsområdet i Frescati till Stockholms stads fjärrvärmeverk,»